

Atskaite par dalību COPA/COGECA un
Eiropas Komisijas darba grupā:

Liellopi un teji

5. – 6. aprīlis 2017, Brisele

Izskatāmie jautājumi:

- 1. Tirgus situācija**
- 2. Nākotnes KLP**
- 3. Liellopu slimības (zilās mēles slimība un nodulārais dermatīts)**
- 4. Tirgus piekļuve**
- 5. Liellopu pārvadāšana ar jūras transportu**
- 6. Brazīlijas gaļas skandāls**

Darba grupā tika apskatīta tirgus situācija, ietverot sevī liellopu skaitu, cenas, tirgus valstis. Tāpat tika runāts par jauniem eksporta tirgiem, liellopu pārvadāšanu ar jūras transportu un Brazīlijas gaļas skandālu. Piedalījās pārstāvji no sekojošām valstīm: FR, FI, PT, DE, AT, HR, POL, ES, LT, IRL, LV, IT, CZ, B, UK.

1. Tirgus situācija

Gaļas liellopu skaits ES, salīdzinot 2016. gada jūniju ar 2015. gada jūniju, ir nedaudz pieaudzis (+ 0,8%). Piena lopkopībā slaucamo govju skaitā ir neliels kritums. Gaļas liellopu liemeņu cenas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nav mainījušās. Es gaļas liellopu vidējās liemeņa cenas 2017. gada februārī – EUR 375,30/100 kg; Latvijā – EUR 241,82/100 kg, kas ir otra zemākā ES. ES liellopu gaļas un dzīvu liellopu eksports 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, ir pieaudzis par 18% un kopā sastāda 702 337 tonnas. Salīdzinot 2017. gada janvāra eksporta statistiku ar 2016. gada janvāri arī ir vērojams pieaugums par 18,2%. Eksportam ir tendence palielināties. Vadošie eksporta tirgi 2016. gadā bija Turcija, Honkonga un Libāna. ES liellopu gaļas un dzīvu liellopu imports 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, ir pieaudzis par 3% un kopā sastāda 333 981 tonnu. Salīdzinot 2017. gada janvāra importa statistiku ar 2016. gada importu, imports ir pieaudzis par 12%. Lielākās importētājvalstis ES ir Brazīlija, Urugvaja un Argentīna. Lielākie liellopu gaļas importētāji pasaulē ir Ķīna + Honkonga, ASV un Dienvidkoreja. Eksportētāji – ASV, Brazīlija un Austrālija.

2. Nākotnes KLP

Tai ir jābūt modernizētai un vienkāršotai. Komisija turpina darbu, uz uzklausa viedokļus par KLP vienkāršošanu.

Nākotnes ES lauksaimniecības izaicinājumi:

- Ekonomiskie – veicināt uz zināšanām balstītu, elastīgu lauksaimniecības sektoru, uzlabojot konkurētspēju.
- Vides politikas – uzlabot vides ilgtspēju un noturību pret klimata pārmaiņām.
- Sociālie – Stiprināt lauku apvidu sociāli ekonomisko struktūru, gados jaunu cilvēku iesaistīšanu lauksaimniecībā.

Visu ES dalībvalstu lauksaimnieki līdz š.g. 2. maijam ir aicināti aizpildīt elektronisko anketu par nākotnes KLP. Pagaidām visaktīvākie ir vācieši un austrieši. Šīs anketas atbildes tiks ņemtas vērā veidojot nākotnes KLP.

Anketa latviešu valodā ir pieejama šeit :

<https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FutureCAP?surveylanguage=LV>

3. Liellopu slimības (zilās mēles slimība un nodulārais dermatīts)

No liellopu slimībām tika runāts par zilās mēles slimību un nodulāro dermatītu.

Zilās mēles slimība

Šīs slimība ir izplatīta ES dienvidu valstīs. Tikai pēc 5 gadu vakcinācijas infekcijas izplatība ir tuvu izskaušanas līmenim. Teļi, kuri ir dzimuši jau vakcinētām govīm, ir jāvakcinē 2 reizes – 3 mēnešu un 6 mēnešu vecumā. Antivielas no mātēm teļiem saglabājas 84 dienas. Lielākajai daļai dzīvnieku antivielas parādās 21 dienu pēc vakcinācijas.

Nodulārais dermatīts

Sastopams Eiropas dienvidaustrumu reģionos. Vakcinācija veikta Bulgārijā, Grieķijā (ziemeļu daļā), Serbijā, Maķedonijā, Melnkalnē, Kosovā, Horvātijā, Albānijā. Vakcināciju veic Grieķijas kontinentālās daļas dienvidos un salās. Tālākā izplatība uz ziemeļiem vai rietumiem ir apturēta. To aptur vakcinācija un klimats (ziema). Jaunu slimības uzliesmojumu nav tajās valstīs, kur ir veikta vakcinācija. 2017. gadā veiks dzīvnieku revakcināciju un jaundzimušo dzīvnieku vakcināciju. Tā ir jāveic pēc iespējas ātrāk, vislabāk būtu līdz aprīlim, jo 2016. gadā aprīļa mēnesī slimība uzliesmoja.

4. Tirgus piekļuve

Jaunu tirgu apgūšana neiet tik raiti kā vēlētos. Lai dabūtu eksporta atļaujas uz jauniem tirgiem, katrai eksportēt vēlošai valstij ir jāizpilda virkne prasību. Kā, piemēram, uz ASV atļauja eksportēt ir 4 ES dalībvalstīm, uz Koreju – 4; uz Ķīnu – 2 un uz Japānu – 9 dalībvalstīm. Bieži vien uzliktās prasības it kā ir skaidras un izpildāmas, bet ar eksporta atļaujas iegūšanu tik raiti nesokas. Tāpat sarunu process ar atsevišķām valstīm ir lēns un nav saprotamas to valstu prasības. Tāpat tika

atgādināts uz to, ka neskatoties uz Krievijas noteiktajiem embargo pasākumiem ar šis tirgus būtu nepieciešams ES ražotājiem. Bažas ir arī par Lielbritānijas tirgu, jo 2019. gada martā ir plānota Lielbritānijas izstāšanās no ES. Pašreiz Lielbritānija no citām ES dalībvalstīm ieved lielāku liellopu gaļas daudzumu, nekā izved uz citām ES dalībvalstīm.

5. Liellopu pārvadāšana ar jūras transportu

Tikām iepazīstināti ar apzinātajām problēmām transportējot liellopus ar jūras transportu. Eksportējot liellopus ārpus ES, bieži vien tiek izmantots jūras transports. Vairums dzīvnieku pārvadāšanai domātais jūras transports ir vecs un arī to aprīkojums nenodrošina drošu liellopu pārvadāšanu. Tikai 24% no pārbaudītā jūras transporta atbilst 'baltā karoga' kvalitātes zīmei. Lai no ES nogādātu liellopus līdz Libānai, ir nepieciešamas 15 – 16 dienas, bet līdz Turcijai – 17.

Biežāk konstatētie pārkāpumi: nenotiek jūras transporta atkārtotās pārbaudes, traumu risks liellopu iekraušanas laikā, slikta dzirdināšanas sistēma un ventilācija, pārpildīti boksi, slimi dzīvnieki bez veterinārās aprūpes.

Aprīkojumam un iekārtām ir jābūt atbilstošām pārvadājamās sugas dzīvnieku vajadzībām. Katrā ostā liellopu iekraušanas aprīkojums atšķiras. Ja iekraušanas rampa pārsniedz 26° slīpumu, tā rada traumu risku. Temperatūras maiņa no 15^oC - 32^oC un relatīvais gaisa mitrums ap 80%, rada ekstrēmus apstākļus dzīvniekiem.

6. Brazīlijas gaļas skandāls

Marta vidū Brazīlijas federālā policija atklāja vērienīga apjoma krāpšanu ar liellopu un putnu gaļu. Krāpšanas shēmā ir iesaistītas Brazīlijas lielākās gaļas piegādātāj kompānijas. Tika atklāti šādi pārkāpumi: produktu derīguma termiņu viltošana, ūdens injekcijas (svara palielināšanai), askorbīnskābes un sorbīnskābes izmantošana (lai novērstu gaļas pūšanas procesus). Askorbīnskābe un sorbīnskābe ir kancerogēnas, ja lieto lielās devās.

Komisija ziņo, ka tā jau veic darbības, lai aizsargātu ES patērētājus. Uz robežām liellopu un putnu gaļai no Brazīlijas jau tiek veikta 100% fiziskā kontrole un 20% mikrobioloģiskā.

Raimonds Jakovickis

Paraksts